

Griet Op de Beeck
Gij nu

2016
Uitgeverij XL
Zoetermeer

omdat wij niet mogen vergeten wat we weten

‘Perhaps it does us good to have a fall every now and then. As long as we don’t break.’

J.M. Coetzee, *Boyhood*

‘It’s so terrible to ask for anything ever. We wish we were something that needed nothing, like paint. But even paint needs repainting.’

Miranda July, *No One Belongs Here More Than You*

Een

‘Er moet betere ellende bestaan dan deze,’ zei ze, en ze lachte. Marcel kon er de humor niet van inzien. Colette was degene die al twintig jaar zeurde om een cruise. Hij had altijd stil verzet gepleegd, maar nu hadden hun drie kinderen deze reis geboekt als cadeau voor hun vijftigste huwelijksdag, en was er dus geen ontkomen meer aan. Hun jongste dochter had met glimpende ogen uit de folder zitten voorlezen: een vijfsterrenschip, genoemd naar een koningin, met tweeënzestig hutten en vier suites, een groot restaurant, een luxe lounge, een bar, een discotheek, een cadeauwinkel, een minigym, een wasserette, een bibliotheek met *reading room*, een zwembad met bar en grote zonneterrassen. En, o ja, er was in hun arrangement vierentwintig uur per dag gratis champagne. Elke nieuwe toevoeging had hem nog wat droefgeestiger gestemd. En hoe dichterbij de datum van afreis kwam, hoe hartstochtelijker hij ertegen op had gezien. Maar nu ze er eenmaal waren, deed hij zijn best om zich zo glimlachend mogelijk te schikken in zijn lot. Wat waren twee weken als je al eenentachtig jaar achter de rug had, tenslotte? En wat was er anders, in dit leven, dan je best doen? Hij deed het al zolang hij zich kon herinneren. Van toen hij probeerde de liefde te winnen van zijn moeilijk te vermurwen juf in het tweede leerjaar, het was hem nooit gelukt.

En toch had juist Colette commentaar. Het was al begonnen toen ze nog maar net arriveerden: dat er wel heel veel tapijt gebruikt was, overal, en dat ze niet wilde weten wat voor vuiligheid daar allemaal in kroop die geen stofzuiger er ooit nog uit zou krijgen. Dat het schilderij in hun kajuit evenveel met kunst te maken had als haar gebit met echte tanden. En dat ze nog liever ter plekke zand at dan naar de muzikale revue te moeten die 's avonds geprogrammeerd stond.

En nu liet ze zich zelfs gaan terwijl de ober erbij stond. Ook al begreep die vriendelijke man niet wat ze had gezegd, haar gezicht sprak eeuwig boekdelen. Onkreukbaar herhaalde de ober in voorzichtig Engels, dit keer met iets joligs in de stem, alsof hij iets leuks te melden had, dat er helaas geen tafels voor twee meer beschikbaar waren. Zonder een volgende reactie van Colette af te wachten, draaide hij zich om en liep in de richting van de grote tafels die centraal in het restaurant stonden. Zonder te fluisteren zei Marcells vrouw: 'Let op, nu gaan ze ons ook nog bij de bejaarden pleuren.' Ze naderden een tafel voor tien, waar al zes gasten zaten, en zijn vrouw kreeg, zoals meestal, gelijk: allemaal verkreukelde koppen.

In principe had Marcel niks tegen oudjes, alleen was het zo jammer dat ze altijd over vroeger wilden praten, en als je echt pech had: over de oorlog. Nog erger waren de details over kinderen en kleinkinderen die

je nooit zou ontmoeten, en de omstandige verslagen van fysieke kwalen. Hoeveel senioren hij al tot in de groezelige details hun moeizame stoelgang had horen toelichten, of de complicaties na hun prostaatoperatie, hij werd er wee van in zijn maag als hij eraan terugdacht. Alsof op een bepaalde leeftijd samen met vlotte erecties, haar en wat centimeters ook alle schaamte zomaar verdwijnt. Toegegeven, objectief hadden zij ook hun leeftijd, maar zij waren in hun hoofd nooit ouder geworden dan een jaar of vijfendertig, en dat merkte je in alles, vond hij. Hij deed nog elke dag zijn yogaoefeningen en als het weer een beetje meezat, ging hij joggen. Respect voor de tempel, noemde hij dat lacherig als hij dan bezweet en edelmoedig naar adem happend thuiskwam, in de stiekeme hoop dat zijn elf jaar jongere vrouw zijn inspanningen zou waarderen. De ober schoof een stoel naar achter, uit beleefdheid moest Colette wel plaatsnemen, al had zij vast liever mogen kiezen naast wie ze ging zitten. De ober stelde de drie andere echtparen voor alsof het vrienden van jaren waren: Arie en Jacobien, Thijmen en Nelleke, Gilbert en Simonne. De ober sprak de namen verontschuldigend uit, omdat hij wist dat het vast niet helemaal juist klonk zo, waarop Arie wat pedant zei: 'Much better already, much better.' Marcel en Colette schudden handen, forceerden wat ogenschijnlijke vreugde bij het treffen van dit gezelschap, en daar zaten

ze dan: vier Nederlanders en vier Belgen, verenigd op de Nijl.

‘Naar ik hoor is het eten op cruises van deze maatschappij voortreffelijk,’ zei Nelleke, die vast iemand was die maar moeilijk de stilte kon verdragen. Al van bij het eerste woord zat Jacobien instemmend te knikken, en ze begon toen kirrend een verhaal over hun reis naar Toscane, en wat zij toch allemaal aan gastronomisch genot... Marcel stopte met luisteren. Nog los van het verhaal dat hem al op voorhand geen lor interesseerde, bleek Jacobien op haar kin en wangen haar te hebben staan, een wirwarretje van haren van pakweg een centimeter, beetje slordig ingeplant, zoals een man zou hebben met zielig weinig baardgroei die zich een week of drie niet had geschoren. En de haren waren ook nog donker, in tegenstelling tot die op haar hoofd. Sommige mensen hebben dubbel pech. Hoe minder hij ernaar wou kijken, hoe meer zijn blik ernaartoe werd gezogen, en net zij zat pal tegenover hem, tijdens de maaltijd. Terwijl Marcel manieren zocht om zijn appetijt niet helemaal te verliezen, vroeg Gilbert hem of zij ook van plan waren om naar de muzikale revue te gaan, straks.

In gedachten zuchtte Marcel, hij was te goed opgevoed om het ook daadwerkelijk te doen. Gilbert weidde uit over de prachtige shows die zij vorig jaar in Las Vegas nog hadden meegepikt, daarop leunde Marcel wat

meer naar Colette, aan de praat met Thijmen. Hij ronden net zijn beleefde zin af, en toen hoorde Marcel zijn vrouw met dat uitgestreken gezicht van haar antwoorden: 'Zullen we anders een echt gesprek voeren? Daar hebben we misschien nog wat aan.' Marcel moest er in stilte om lachen. Dat was een van de redenen waarom hij van haar hield, dat boude nooit naar woorden hoeven zoeken van haar, die wat brutale charme die haar met ongeveer alles weg deed komen. Thijmen moest ook lachen. Hij had zijn gebit een tint te wit gekozen, vond Marcel, elke geloofwaardigheid voorbij.

'Toch?' zei Gilbert opeens, terwijl hij hem aanstootte. Marcel antwoordde ja, omdat hem dat alvast constructiever leek dan nee. Daarna wou Gilbert weten wat zijn hobby's waren. Hij kende mensen die zulke vragen stelden, die hadden zelf een hobby waar ze eindeloos over door wilden zeiken. En toch hoorde hij zichzelf vragen: 'Ik doe niet echt aan hobby's, maar u misschien wel?' Het zou een lange avond worden.

Twee

Marcel zag ze wel kijken toen hij de benepen fitnessruimte binnenkwam. Hun blikken gingen naar de ouderdomsvlekken, de treurnis van laatste haren op een kalend hoofd, de te ruimzittende huid, de poten-

tiële hartaanval. Hij kon daar niet goed tegen, tegen vormen van meewarigheid. Hij begon met een paar stretchoefeningen, en probeerde te doen alsof het hem moeiteloos afging allemaal. Lopen vond Marcel eigenlijk iets voor buiten, maar hier roeide hij met de riemen die hij had. Het woord 'vakantie' ontsloeg hem tenslotte niet zomaar magisch van zijn plichten.

Hij klom op de enige nog vrije loopband en tikte wandelend op de toets die de snelheid bepaalt. Naast hem hield een vrouw zonder borsten die naam waardig een stevig tempo aan. Hij probeerde zich niet te laten intimideren, abstractie te maken van de blèrende muziek die uit de televisie kwam en hij begon te rennen. Hij dreef de snelheid hoger op dan hij normaal zou doen, en hij hield het ook langer vol. De onvermoeibare vrouw bleef maar doorgaan. Toen hij toch echt moest stoppen, vermeed hij lafhartig haar blik.

Marcel nam een koude douche en trok het hemd aan dat zij hem zo goed vond staan. Ze zou met haar boek op het dek zitten, bij de bar, had Colette gezegd. Het was een ruim terras met comfortabele sofa's en uitzicht op eindeloos water. De zon stond hoog, nergens een wolk te bespeuren, alsof alles was hoe het hoorde te zijn. Hij probeerde te begrijpen wat mensen leuk konden vinden aan al dit rondhangen in de plakkerige hitte, starend naar al dat blauw met die vage streep en daarboven nog meer blauw. Zeegezichten waren eigen-

lijk het saaiste wat bestond, vond hij. Hij speurde het dek af en zag haar opeens zitten. Alleen al haar hals zou hij uit duizenden herkennen. Ze zat met haar rug naar hem toe, en ze was aan het praten met een man in een rood-wit streepjeshemd. Toen hij dichterbij kwam zag hij dat het Thijmen was, alweer.

Marcel had de rest van die avond opgescheept gezeten met Jacobien en Gilbert. Toen hij na het dessert naar Colette een gebaar maakte van ‘zijn we dan weg?’ had hij verwacht dat Colette samenzweerderig glimlachend zou bevestigen, maar zij legde sussend een hand op zijn arm en praatte verder met haar buurman. En die twee hadden het niet over vroeger, kinderen of ziektes, dat kon je wel zien. En Thijmen maar glimlachen, met die lichtgevende tanden, alsof werkelijk alles wat Colette zei geestig was. Marcel had het nadien gerelativeerd, élk ander gesprek ziet er bijzonder uit als het jouwe al zeventien minuten over broodpudding gaat.

Marcel gaf Thijmen zijn stevigste handdruk en Colette kreeg een zoen vol op de mond. Even dacht hij dat ze zich extra had geparfumeerd, maar toen realiseerde hij zich dat het vast de mix was van haar normale geurtje met die dure zonnemelk. Zij hadden zich geïnstalleerd in één sofa, hij schoof zijn kuipstoel wat dichterbij.

‘Als ge iets wilt drinken, moet ge ’t zelf even vragen bij